

Ἑσπερινά Κηρύγματα Ι. Μ. Λαρίσης καί Τυρνάβου
4^{ον} ΜΑΘΗΜΑ
Βιβλίον Παλαιᾶς Διαθήκης «Κριταί» - Κεφ. Δ' (4,1-24)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Κρ. 4,1 Και πάλιν ὅμως οἱ Ἰσραηλίται διέπραξαν τὸ κακόν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς αμαρτίας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ ἤδη εἶχε ἀποθάνει ὁ Αῶδ.

Κρ. 4,2 Ὁ Κύριος παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰ χέρια τοῦ Ἰαβίν, βασιλέως τῆς Χαναάν, ὁ ὁποῖος εἶχε ὡς πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου τοῦ τῆν Ἀσώρ. Ἀρχιστράτηγος τῶν πολεμικῶν τῶν δυνάμεων τῶν Σισάρα, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε εἰς τὴν πόλιν Ἀρισώθ, εἰς περιοχὴν ὀνομαζομένην “Χωρὰ Ἐθνῶν”.

Κρ. 4,3 Οἱ Ἰσραηλίται με κραυγὴν μεγάλην παρεκάλεσαν τὸν Κύριον διότι ὁ ἐχθρός, πολὺ δυνατός με τὰ ἐννεακόσια σιδηρὰ ἄρματά που εἶχε, κατέθλιβε τοὺς Ἰσραηλίτας πάρα πολὺ ἐπὶ εἴκοσι ἔτη.

Κρ. 4,4 Τότε ἔζη μία γυνὴ ὀνόματι Δεββώρα, προφήτις, σύζυγος τοῦ Λαφιδώθ, ἡ ὁποία ἦτο Κριτὴς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον.

Κρ. 4,5 Ἡ γυνὴ αὐτὴ, ἡ Δεββώρα, εἶχε τὴν κατοικίαν τῆς κάτω ἀπὸ ἓνα φοίνικα, μετὰξὺ τῶν πόλεων Ραμὰ καὶ Βαιθήλ στὸ ὄρος Ἐφραΐμ καὶ ἀνέβαιναν πρὸς αὐτὴν οἱ Ἰσραηλίται, διὰ νὰ κρίνη καὶ δικάσῃ τὰς μετὰξὺ τῶν διαφορὰς.

Κρ. 4,6 Ἡ Δεββώρα ἔστειλε καὶ ἐκάλεσεν ἀπὸ τὴν πόλιν Κάδης τῆς φυλῆς Νεφθαλί, τὸν Βαράκ, υἱὸν τοῦ Ἀβινεέμ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· “ἐσένα δὲν σε διέταξε Κύριος ὁ Θεὸς νὰ μεταβῆς στὸ ὄρος Θαβώρ, ἀφοῦ πρῶτον συγκαλέσῃς καὶ καταρτίσῃς στρατὸν ἐκ δέκα χιλιάδων ἀνδρῶν ἀπὸ τὰς φυλάς Νεφθαλί καὶ Ζαβουλῶν;

Κρ. 4,7 Ἐγὼ θὰ ὀδηγήσω πρὸς σέ, στὸν χεῖμαρρον Κισῶν, τὸν Σισάρα, ἀρχιστράτηγον τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλέως Ἰαβίν, τὰ ἄρματά του καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν του, καὶ θὰ παραδώσω αὐτόν εἰς τὰ χέρια σου”.

Κρ. 4,8 Ἀπήντησε δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ Βαράκ· “ἐάν πορευθῆς καὶ ἐσὺ μαζί μου, θὰ πορευθῶ καὶ ἐγώ. Ἐάν ὅμως δὲν ἔλθῃς μαζί μου, οὔτε ἐγὼ θὰ προχωρήσω· διότι δὲν γνωρίζω τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν με τὸν ἀγγελὸν τοῦ Ὁ Θεὸς θὰ κατευοδώσῃ εἰς ἐπιτυχίαν τὰς προσπάθειάς μου”.

Κρ. 4,9 Η Δεββώρα του είπε· “μάλιστα, θα πορευθώ οπωσδήποτε μαζί σου. Πλην όμως γνώριζε τούτο, ότι η δόξα δια το κατόρθωμά σου στον δρόμον, τον οποίον εσύ τώρα βαδίζεις δεν θα είναι δική σου, διότι εις τα χέρια γυναικός θα παραδώση ο Κύριος τον Σισάρα”. Ηγέρθη η Δεββώρα ητοιμάσθη και εβάδισε μαζί με τον Βαράκ εκ Κάδης.

Κρ. 4,11 Ο Χαβέρ ο Κιναίος εχωρίσθη από τους άλλους Κιναίους, απογόνους του Ιωβάβ, του πενθερού του Μωϋσέως και εγκατεστάθη μέχρι της τοποθεσίας, που λέγεται “Δρυς των πλεονεκτούντων” η οποία τοποθεσία είναι πλησίον της πόλεως Κεδές.

ρ. 4,12 Ανηγγέλθη δε στον αρχιστράτηγον Σισάρα, ότι ο Βαράκ, ο υιός του Αβινεέμ, ανέβη στο όρος Θαβώρ με στρατόν.

Κρ. 4,13 Εκάλεσε τότε ο Σισάρα και επήρε μαζί του όλα τα εννεακόσια σιδηρά άρματα και όλον τον στρατόν του από την Αρισώθ της περιοχής των εθνών, και ήλθεν στον χείμαρρον Κισών.

Κρ. 4,14 Είπε δε η Δεββώρα προς τον Βαράκ· “σήκω και ετοιμάσου, διότι αυτή η ημέρα είναι εκείνη, κατά την οποίαν ο Κύριος παρέδωσε τον Σισάρα εις τα χέρια σου· διότι ο Κύριος σαν παντοδύναμος αρχιστράτηγος, θα προηγήται από σε και τον στρατόν σου”. Ο Βαράκ κατέβη από το όρος του Θαβώρ και μαζί του ακολουθούσαν αι δέκα χιλιάδες των στρατιωτών του.

Κρ. 4,15 Ενέβαλε δε ο Κυριος φόβον και τρόμον στον Σισάρα, εις όλα τα άρματά του και εις όλον τον στρατόν του, όταν αντίκρυσαν τας ρομφαίας του στρατού του Βαράκ. Ο Σισάρα τόσον ετρόμαξε και εταράχθη, ώστε κατέβη από το άρμα του και ετράπη πεζός εις φυγήν.

Κρ. 4,16 Ο Βαράκ ήρχισεν αμέσως να καταδιώκη πίσω από τα άρματα και πίσω από τον εχθρικόν στρατόν μέχρι εις την Αρισώθ, της περιοχής των εθνών. Όλος ο στρατός του Σισάρα έπεσε εν στόματι μαχαίρας από τον στρατόν του Βαράκ, και δεν διεσώθη ούτε ένας.

Κρ. 4,17 Ο δε Σισάρα έφυγε πεζός και έφθασεν εις την σκηνήν της Ιαήλ συζύγου του Χαβέρ του Κιναίου, διότι υπήρχεν ειρήνη μεταξύ Ιαβίν του βασιλέως Ασώρ και του οίκου του Χαβέρ του Κιναίου.

Κρ. 4,18 Η Ιαήλ εβγήκε από την σκηνήν της εις συνάντησιν του Σισάρα και είπε προς αυτόν· “κύριέ μου, έλα προς το μέρος μου, έλα εις την σκηνήν μου να αναπαυθής και μη φοβήσαι”. Ο Σισάρα εισήλθε πράγματι εις την σκηνήν αυτής δια να αναπαυθή και εκείνη τον εσκέπασε με ένα σκέπασμα.

Κρ. 4,19 Είπε δε ο Σισάρα προς αυτήν· “δος μου λίγο νερό να πίνω, διότι εδίψησα”. Εκείνη ήνοιξε τον ασκόν που περιείχε γάλα, έδωσε εις αυτόν να πίνη και εσκεπάσεν αυτόν.

Κρ. 4,20 Ο δε Σισάρα είπε προς αυτήν· “στάσου τώρα εις την θύραν της σκηνης· και εάν τυχόν παρουσιασθή κανένας άνθρωπος και σε ερωτήσει. Μηπως είναι κανένας άνδρας εντός της σκηνης; Εσύ θα απαντήσεις, δεν είναι”.

Κρ. 4,21 Η Ιαήλ, η σύζυγος του Χαβέρ, εβγήκεν από την σκηνήν επήρε στο ένα χέρι της πάσσαλον της σκηνης και στο άλλο χέρι της το σφυρί και, ενώ ο Σισάρα εκοιμάτο, εισήλθεν ήσυχα εις την σκηνήν επλησίασε τον Σισάρα και εκάρφωσε τον πάσσαλον δια της σφύρας στον κρόταφον αυτού, εξήλθεν ο πάσσαλος από το άλλο μέρος και εσφηνώθη εις την γην. Ο δε Σισάρα, κοιμισμένος καθώς ήτο, περιήλθεν αμέσως στο επιθανάτιον σκότος και απέθανε.

Κρ. 4,22 Και ιδού ο Βαράκ, καταδιώκων τον Σισάρα παρουσιάσθη εκεί, η δε Ιαήλ εξήλθεν εις συνάντησίν του και του ειπε· “έλα να σου δείξω τον άνδρα τον οποίον καταδιώκεις”. Ο Βαράκ εισήλθεν εις την σκηνήν και ιδού ότι ο Σισάρα ήτο ξαπλωμένος κάτω νεκρός, ο δε πάσσαλος έμενε σφηνωμένος στον κρόταφόν του.

Κρ. 4,23 Έτσι ο Θεός κατετρόπωσε κατά την ημέραν εκείνην ενώπιον των Ισραηλιτών τον Ιαβίν τον βασιλέα της Χαναάν.

Κρ. 4,24 Από την ημέραν δε εκείνην έγινοντο ολονέν και ισχυρότεροι οι Ισραηλίται εναντίον του Ιαβίν βασιλέως της Χαναάν, μέχρις ότου αυτοί εξωλόθρευσαν τον Ιαβίν βασιλέα της Χαναάν.

* * *

Στο τέταρτο κεφάλαιο του Βιβλίου των Κριτών μας διηγείται η ιστορία της Δεββώρας και του Βαράκ. Ογδόντα χρόνια ειρήνης ακολουθήσαν μετά την απαλλαγή των Ισραηλιτών από την τυραννία των Μωαβιτών. Όσο ζούσε ο Αωδ, η παρουσία του και η άγρυπνη φροντιδα του συγκρατούσε τους Ισραηλίτες στην πίστη και την ευσεβεια. Μετά τον θάνατό του όμως γρηγόρα αποπλανήθηκαν και κατρακυλήσαν στην ειδωλολατρία με όλα τα επακόλουθά της. Δεν έκαναν καλή χρήση της ελευθερίας που τους είχε χαρίσει ο Θεός· και γι' αυτό ο Θεός τους την

αφέρεσε και επέτρεψε να υποδουλωθούν σ' έναν άλλο σκληρό κατακτητή. Αυτός ήταν ο Ιαβίν, ένας βασιλιάς της Χαναάν, που είχε την έδρα του στην πόλη Ασώρ, η οποία βρισκόταν στα βόρεια της λίμνης Γεννησαρέτ. Ο Ιαβίν διέθετε ισχυρότατο στρατό και ενιακόσια άρματα, δύναμη τεράστια για την εποχή του, που τα διοικούσε ο στρατηγός του ο Σισάρα. Η καταπίεση των Ισραηλιτών από τους Χαναανίους διήρκησε είκοσι χρόνια.

Ο Θεός όμως και στα δύσκολα εκείνα χρόνια δεν άφησε τον λαό Του χωρίς στήριγμα και παρηγοριά. Γιατί σκοπός Του δεν ήταν να συντρίψει, αλλά να παιδαγωγήσει τον Ισραήλ. Ανέδειξε λοιπόν τώρα κριτή του Ισραήλ μία γυναίκα, τη Δεββώρα, που την εφωδίασε με προφητικό χάρισμα, με την ικανότητα δηλαδή να φανερώνει και να διδάσκει το θέλημα του Θεού.

Το κήρυγμά της θα ήταν ασφαλώς κήρυγμα μετανοίας και παρηγορίας συγχρόνως. Η φήμη της απλώθηκε γρήγορα, και οι Ισραηλίτες έτρεχαν στη θεοφώτιστη αυτή γυναίκα, για να λύσει τις διαφορές τους. Και εκείνη εκτελούσε το έργο αυτό καθισμένη κάτω από ένα φοίνικα, όπως συνηθίζοταν στους λαούς της Ανατολής. Με την ανάδειξη της Δεββώρας στο προφητικό αξίωμα, όπως παλιότερα της αδελφής του Μωυσή Μαριάμ, ο Θεός έδειχνε ότι δεν κάνει διάκριση μεταξύ ανδρός και γυναικός, αλλά τιμά και εξυψώνει τη γυναίκα εξ ίσου με τον άνδρα.

Με την προφητική δράση της η Δεββώρα προετοίμασε ψυχικά τον ισραηλιτικό λαό για την απελευθέρωσή του. Και όταν ήρθε ο κατάλληλος καιρός, όταν δηλαδή οι Ισραηλίτες συναισθάνθηκαν την αμαρτία και την ενοχή τους, η Δεββώρα πήρε την απόφασή της για την απελευθέρωση του Ισραήλ. Και τι έκανε; Δεν έκρινε σωστό να συγκεντρώσει αυτή στρατό και να τεθεί επί κεφαλής του και να πολεμήσει, αλλά φωτισμένη από τον Θεό διάλεξε ως στρατηγό τον Βαράκ από τη φυλή του Νεφθαλείμ. Αυτόν λοιπόν κάλεσε η Δεββώρα και του παρήγγειλε εκ μέρους του Θεού: «Θα μαζέψεις δέκα χιλιάδες στρατό από τις φυλές Νεφθαλείμ και Ζαβουλών και θα πας με τον στρατό αυτόν στο όρος Θαβώρ. Εκεί, στην πεδιάδα που απλώνεται κάτω από το όρος και στην οποία χύνει τα νερά του ο ποταμός Κισών, θα έλθει και ο Σισάρα με τα άρματά του και τον πολυάριθμο στρατό του, και θα σου τον παραδώσω νικημένο και ντροπιασμένο» (Κριτ. δ' 6-7). Ο Βαράκ δεν έφερε

αντίρρησι. Ἐθεσε ὁμως ἕναν ὄρο: «Θα πάω», της εἶπε, «αν ἔλθης και συ μαζί μου. Αν ὁμως δεν με συνοδεύσης, δεν πηγαίνω. Γιατί ἐγώ δεν γνωρίζω πότε θα στείλει ο Κύριος τον ἀγγελοῦ Του, για να με ενισχύσει, ὥστε να επιτύχει η ἐπιχείρησή μου. Αυτό θα μου το φανερώσεις ἐσύ που εἶσαι προφήτισσα» (Κριτ. δ' 8). Και η Δεββώρα δέχθηκε τον ὄρο του Βαραάκ. «Θα ἔλθω μαζί σου», του εἶπε· «μάθε ὁμως ὅτι η νίκη δεν θα εἶναι δική σου, ἀλλά με το χέρι μιάς γυναίκας θα σου παραδώσει ο Κύριος τον Σισάρα» (Κριτ. δ' 9). Και τα γεγονότα δικαίωσαν και επιβράβευσαν την πίστη του και ἔκαναν για ἄλλη μία φορά πραγματικότητα τον λόγο του Δαβίδ: «Οὔτοι ἐν ἄρμασι και οὔτοι ἐν ἵπποις, ημεῖς δε ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησοῦμεθα» (Ψαλμ. ιθ' 8).

Ο Βαραάκ λοιπόν, στηριζόμενος στη βοήθεια του Θεοῦ και ἔχοντας μαζί του ενισχυτή τη Δεββώρα, κήρυξε ἐπιστράτευση στις φυλές Νεφθαλείμ και Ζαβουλών και συγκέντρωσε δέκα χιλιάδες στρατό στο ὄρος Θαβώρ. Ἀλλά και ο Σισάρα, ὅταν ἔμαθε τις ἐνέργειες του Βαραάκ, συγκέντρωσε τα ἄρματα και τον στρατό του στον χεῖμαρρο Κισών, θέλοντας να περικυκλώσει το Θαβώρ και να αποκλείσει ἐκεῖ τον στρατό του Βαραάκ και να τον πιάσει ολόκληρο σε παγίδα. Τότε ακριβῶς ἀκούσθηκε η φωνή της Δεββώρας προς τον Βαραάκ: «Σήκω και κατέβα ἀπό το ὄρος, γιατί ἀυτή εἶναι η ἡμέρα, κατά την οποία ο Κύριος θα παραδώσει στα χέρια σου τον Σισάρα· κατέβα με την πεποίθηση ὅτι μπροστά σου θα πηγαίνει ο Θεός και θα σε καθοδηγεί» (Κριτ. δ' 14). Και ο Βαραάκ υπάκουσε στη φωνή της Δεββώρας, γιατί ἤξερε ὅτι ἦταν φωνή του Θεοῦ.

Η ξαφνική ἐπίθεση των Ἰσραηλιτῶν ἔσπειρε τον πανικό και τη σύγχυση στον στρατό του Σισάρα. Μπορούμε να φαντασθούμε τι συνέβει. Στην προσπάθειά τους να φύγουν τα ἄρματα ἔπεφταν το ἕνα ἐπάνω στο ἄλλο κι ἔφραζαν τον δρόμο της φυγῆς. Οι Ἰσραηλίτες πιο ευκίνητοι τους χτυπούσαν και τους ἐξωλόθρευαν. Η καταστροφή ἦταν τρομερή. Ὅλοι οι στρατιῶτες του Σισάρα κατεσφάγησαν. Ο ἴδιος, για να μπορῆ να τρέχει γρηγορώτερα, κατέβηκε ἀπό το ἄρμα του και τρέχοντας κατέφυγε στη σκηνή μιάς Ἰσραηλίτισσας, της Ιαήλ, της οποίας η οικογένεια βρισκόταν σε φιλικές σχέσεις με τον βασιλιά Ιαβίν. Η Ιαήλ τον καλοδέχτηκε και τον φιλοξένησε, ἴσως ἀπό ἀνάγκη και φόβο. Ὅταν ὁμως ἐκεῖνος κοιμήθηκε, πήρε στα χέρια της ἕναν πάσσαλο της σκηνῆς και μ' ἕνα σφυρί τον κάρφωσε στο κεφάλι του. Σε λίγο ἔφτασε και ο Βαραάκ καταδιώκοντας

τον Σισάρα και τον βρήκε νεκρό από το χέρι της Ιαήλ. Έτσι εκπληρώθηκε η προφητεία της Δεββώρας ότι με το χέρι μιάς γυναίκας θα παραδοθεί ο Σισάρα στον Βαράκ.

Παίρνοντας θάρρος από τη μεγάλη αυτή επιτυχία οι Ισραηλίτες συνέχισαν τους αγώνες τους εναντίον του Ιαβίν, μέχρις ότου εξωλόθρευσαν τελείως τη δύναμή του και απαλλάχθηκαν από την τυραννία του και έζησαν ήσυχoi για σαράντα χρόνια.

Για τη νίκη εναντίον του Σισάρα η Δεββώρα συνέθεσε και έψαλε μαζί με τον Βαράκ έναν υπέροχο θριαμβευτικό ύμνο, με τον οποίο ευχαρίστησε και δοξολόγησε τον Θεό (Κριτ. ε' 1-31). Η πρώτη τους σκέψη ήταν να ευχαριστήσουν τον Θεό και δοξολογήσουν το άγιο όνομά Του αφού με την διαταγή Του έγινε η επίθεση και με τη βοήθεια και τη συμμαχία Του κατορθώθηκε αυτή η μεγάλη νίκη. Πολύ σπουδαίο για μας αυτό το δίδαγμα: να είμαστε πάντοτε ευγνώμονες στον Θεό, ο Οποίος μας ευεργετεί πλούσια σ' όλη τη ζωή μας.